

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ.1975 The United Nations General Assembly ได้ประกาศสิทธิมนุษยชนของคนพิการ (The Declaration on the Rights of Disabled Persons) ขึ้น เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้คำนวณจำนวนคนพิการในโลกปัจจุบันว่ามีมากกว่า 475 ล้านคน ซึ่งเป็นคนที่มีอาการทั้งทางร่างกาย และพิการทางสมอง จึงได้ดำเนินการศึกษาเพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการพิเศษของคนพิการเหล่านี้ ความพยายามนี้เองทำให้มีปีแห่งคนพิการสากล (International Year of Disabled Persons) ขึ้น เมื่อ ค.ศ.1981 และนานาอารยประเทศก็ได้ให้ความสนใจร่วมมือกันเป็นอย่างดี

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่าแทบทุกประเทศในโลกได้ให้ความสนใจในเรื่องราวเกี่ยวกับคนพิการมากขึ้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะจำนวนคนพิการในประเทศต่าง ๆ ได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจจะเนื่องจากผลของความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้มีการปฏิบัติงานกับเครื่องจักรกลต่าง ๆ มากขึ้นแนวโน้มความพิการจากเครื่องจักรจึงมีมากขึ้นด้วยหรือความเจ็บป่วยอันเกิดจากผลแห่งความเจริญทางเทคโนโลยีนั้น ๆ หรือความพิการอันเป็นผลจากสงคราม เมื่อเป็นดังนี้ทุกประเทศก็จะต้องแบกภาระในการเลี้ยงดูคนพิการมากขึ้นทุกที ดังนั้นจึงได้มีการรณรงค์เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิต่าง ๆ เทียบเท่ากับคนปกติ เพื่อให้คนพิการสามารถที่จะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติ นอกจากนี้ยังจะให้คนพิการได้รับ

สิทธิในการที่จะได้รับการสงเคราะห์เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพด้วย ตามที่
 โคกล่าวไว้ในข้อที่ 6 แห่งประกาศสิทธิมนุษยชนของคนพิการแห่งสหรัฐอเมริกา
 ความว่า

"คนพิการจะมีสิทธิในการที่จะได้รับการรักษาพยาบาลทั้งทาง
 ร่างกาย จิตใจและระบบอื่น ๆ ซึ่งรวมทั้งสิ่งอื่น ๆ ที่จะเป็น
 ประโยชน์ในด้านการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพทาง
 สังคม การศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพและการฝึกอาชีพ
 ความช่วยเหลือต่าง ๆ การแนะแนว บริการทางศาสนา
 สงเคราะห์ และบริการอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากนี้ ซึ่งจะทำให้
 คนพิการสามารถพัฒนาความสามารถและทักษะของตนได้อย่างสูงสุด
 และจะเป็นการเร่งกระบวนการที่จะทำให้คนพิการโคกลับเข้าสู่
 สังคมอีกครั้งหนึ่ง" ¹

จากข้อความดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า คนพิการควรที่จะต้องได้รับการ
 ฟื้นฟูสมรรถภาพในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากความพิการเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้
 คนพิการมีการมองตนเองผิดแผกแตกต่างไปจากคนปกติ เพราะเขาจะมีความรู้สึก
 ผิดแน่นอนในใจว่าเขาเป็นคนมีปมค้อย มีสภาพร่างกายที่ไม่เหมือนกับคนอื่น
 ความสามารถ ไม่กล้าที่จะอยู่ร่วมในสังคมหรือแสดงออกในสังคม เพราะเกรงว่า
 จะไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งการมองตนเองนี้เป็นลักษณะสำคัญของบุคคลิกภาพ
 ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เนื่องจากความแตกต่างในทัศนคติแรงจูงใจ
 และความสามารถของบุคคล ซึ่งการมองตนเองนี้เองที่จะเป็นตัวกำหนดบุคคลิกภาพ

1

Washington International Center of Meridian House
 International, "Human Rights for the Handicapped." Washington :
 Washington International Center 1978.

และการแสดงออกของบุคคล ก็จะเห็นได้จากการที่คนพิการมีการมองตนเองน้อยกว่าคนทั่วไป จากความคิดเหล่านี้เองทำให้ต้องให้ความสนใจในการจัดให้มีกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่คนพิการขึ้น เพื่อที่จะทำให้คนพิการมีสมรรถภาพทางกายและจิตใจดีขึ้น สามารถที่จะช่วยตนเองได้ ถ้าจะกล่าวแล้วกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพก็คืองานที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการมองตนเองของคนพิการนั่นเอง ในกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพจะต้องทำไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย ทางจิตใจและการฝึกอาชีพ เมื่อคนพิการที่ได้ผ่านกระบวนการนี้แล้วจะสามารถมีการพัฒนาการตนเองให้ดีขึ้น เขามองตนเองในทางที่ถูกต้องมากขึ้นและมองสังคมในค่านที่สังคมยอมรับเขา และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนเขามากขึ้น เป็นการให้การยอมรับสภาพความเป็นจริงของตนเองด้วย การที่ต้องเน้นถึงสังคมอยู่เสมอ เนื่องจากว่าคนเราจะมีการประเมินตนเองโดยดูจากการที่คนอื่นประเมินตัวเราว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นคนพิการมักจะถูกประเมินจากคนอื่นว่าเป็นคนไร้ความสามารถ เป็นกาฝากของสังคม เป็นที่รังเกียจ เขาก็จะประเมินตนเองตามนั้นด้วย และกลายเป็นการมองตนเองว่าคนพิการน่ารังเกียจ ไม่เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม ที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การมองตนเองเกิดจากการติดต่อสัมพันธ์ (interaction) กันระหว่างบุคคล เพราะฉะนั้นถ้าจะเปลี่ยนแปลงการมองตนเองก็ควรจะใช้การติดต่อสัมพันธ์เช่นเดียวกัน โดยควบคุมให้อยู่ในสภาพที่จะเปลี่ยนแปลงได้ จากข้อความข้างต้นคงจะพอเห็นได้ว่า การมองตนเองมีความสัมพันธ์ต่อคนพิการและกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพ จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่า ในกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพที่คนพิการเข้าไปรับการฟื้นฟูนั้น จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการมองตนเองของคนพิการบ้างหรือไม่ โดยจะศึกษาถึงคนพิการ 3 กลุ่ม คือ พวกที่ยังไม่ได้เข้ารับการฝึก พวกที่กำลังฝึกและพวกที่ฝึกครบถ้วนตามกระบวนการและออกไปทำงานแล้ว มีการเปลี่ยนแปลงการมองตนเองไปบ้างหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่า กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพคนพิการนั้น สามารถที่จะพัฒนาการมองเห็นของตนเองของคนพิการในแง่สังคม ครอบครัว เพื่อน และสถาบันที่คนพิการสังกัดอยู่ (ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ และสถานสงเคราะห์คนพิการ และทุพพลภาพ) ทำให้คนพิการมีการมองเห็นเองดีขึ้นกว่าเดิม

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการมองเห็นของคนพิการระหว่าง กลุ่มที่ยังไม่ได้ฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพทั้งสองกลุ่ม กลุ่มฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพเสรีใหม่ ๆ และกลุ่มฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพที่ได้ประกอบอาชีพแล้ว

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับคนพิการและการสงเคราะห์คนพิการ

เนื่องจากคนพิการมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน ซึ่งมีทั้งพวกที่เรียกว่า ทุพพลภาพ (Crippled) คือ คนพิการที่พิการเฉพาะด้านร่างกาย สูญเสียอวัยวะ บางส่วนไปทำให้ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ และยังมีคนพิการอีกพวกหนึ่ง ที่เรียกว่าไร้สมรรถภาพ (Disabled) ซึ่งเป็นคนพิการที่มีอวัยวะครบสมบูรณ์ทุกอย่าง แต่อวัยวะนั้นขาดสมรรถภาพในการทำงาน หรือมีความผิดปกติทางคานสมอง และจิตใจ ซึ่งถ้าจะศึกษาคนพิการทุกประเภทย่อมจะเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เพราะจะต้องศึกษากันอย่างกว้างขวางมากและใช้เวลานานมาก อีกประการหนึ่ง คนพิการทางคานสมองและจิตใจก็ไม่อาจที่จะตอบแบบสอบถามได้ ฉะนั้น ผู้ศึกษา จึงได้พิจารณาเลือกศึกษาเฉพาะคนพิการประเภทที่เรียกว่าทุพพลภาพ (Crippled) เท่านั้น และในการศึกษาครั้งนี้ จะเลือกสถานที่ทำการศึกษาเพียง 2 แห่ง คือ สถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพ และศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ซึ่งทั้งสองแห่งตั้งอยู่ที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ การที่เลือกสถานที่ทั้งสองนี้

เป็นที่ศึกษาและวิจัยก็เนื่องจากการศึกษาและวิจัยครั้งนี้จะต้องมีการสัมภาษณ์คนพิการที่อยู่ใน 3 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาที่คนเข้ารับการศึกษา ซึ่งก็จะได้ประชากรจากสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพ ระยะเวลาสองเป็นระยะเวลาที่คนพิการกำลังได้เข้ารับการศึกษาในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ ซึ่งจะได้ประชากรจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ และระยะที่สาม คือ พวกที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพแล้วครบถ้วนตามขั้นตอน และได้ประกอบอาชีพแล้ว ซึ่งจะได้ประชากรจากโรงงานของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ ถึงแม้จะใช้สถานที่ในการศึกษาและวิจัยเพียง 2 แห่ง แต่ผู้ศึกษาก็ได้ใช้สถานที่ที่เป็นหน่วยงานทางราชการเหมือนกัน ซึ่งระเบียบและวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ก็จะเป็นไปในแนวทางเดียวกัน อีกทั้งสถาบันทั้งสองแห่งนี้มีการทำงานที่ต้องติดต่อประสานงานกันตลอดเวลาและอยู่ในแหล่งที่ใกล้เคียงกัน ต้องอยู่ในอำเภอพระประแดงเหมือนกัน ซึ่งก็พอที่จะนำคนพิการจากสถาบันทั้งสองมาศึกษาร่วมกันได้

สมมุติฐาน

การมองตนเอง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อบุคคลมากที่สุด เนื่องจาก การมองตนเองนี้จะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งบุคคลก็ไม่อาจที่จะหลีกเลี่ยงการมองตนเองได้ กล่าวคือ บุคคลทุกคนในสังคมจะต้องมีการติดต่อ และมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมเดียวกันหรือต่างสังคม และการติดต่อสัมพันธ์นี้เองจะทำให้บุคคลประเมินตนเองจากพฤติกรรมและความคิดของผู้อื่นที่มีต่อตัวเขา จึงทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติต่อตนเองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งหมายความว่าบุคคลนั้นได้เกิดการมองตนเองขึ้นแล้ว

การมองตนเองมีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคคลลึกลับภาพของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมองตนเองที่เกิดจากการประเมินพฤติกรรมของบุคคลที่ใกล้ชิดและมีความสำคัญต่อตัวเขา เช่น พฤติกรรมของมารดาที่มีต่อเด็กนั้น จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นอย่างไร แล้วเด็กก็จะนำความรู้สึกเหล่านั้นมาสร้างบุคลิกภาพของตนขึ้น

ซึ่งการมองตนเองและบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นยากที่จะแก้ไขได้ เพราะเป็นเสมือนรากฐานแห่งชีวิตของบุคคลนั้น

อนึ่ง การมองตนเองของบุคคลนั้น จะเกิดจากภาพพจน์ของตนเองในด้านร่างกายและจิตใจ ถ้าสภาพทางร่างกายหรือสภาพทางจิตใจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม บุคคลที่จะมีการมองตนเองเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังเช่นในกรณีของคนพิการ ซึ่งต้องสูญเสียอวัยวะบางส่วนไป หรืออวัยวะขาดสมรรถภาพไปนั้น เมื่อสภาพทางร่างกายเปลี่ยนแปลงไป สภาพทางจิตใจก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย คือ คนพิการจะขาดความสุขในชีวิต เป็นกังวลกับความพิการ หวาดกลัว ฯลฯ ซึ่งก็จะมีผลทำให้คนพิการมีการมองตนเองเปลี่ยนแปลงไป จากคนที่เคยมองตนเองในด้านดี ก็จะมองตนเองในด้านไม่ดี เช่น คิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่น่ารังเกียจ น่าอับอาย เป็นภาระของสังคม เป็นต้น แล้วก็จะทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น จากคนร่าเริง สนุกสนาน อาจจะเป็นคนที่ชอบเก็บตัว หวาดกลัวต่อการเข้าสังคม ซ้ำยังเป็นคน

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า การมองตนเองมีความสำคัญต่อบุคคลมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลที่มีปัญหาในชีวิต หรือบุคคลที่มีความผิดปกติไปจากบุคคลธรรมดา เช่น คนพิการ ซึ่งบุคคลดังกล่าวนี้มีการมองตนเองที่แตกต่างไปจากคนปกติ ซึ่งจะทำให้เขามีปัญหาในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับคนปกติ และถึงแม้ว่าจะให้ความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ แก่บุคคลเหล่านั้นเพียงใดก็ตาม เขาก็ยังไม่อาจที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ เพราะเขายังมีการมองตนเองในด้านไม่ดีอยู่ ดังนั้น การมองตนเองจึงเป็นปัญหาที่สำคัญมากในการสงเคราะห์บุคคลที่มีปัญหาต่าง ๆ

ด้วยผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมองตนเองต่อการสงเคราะห์บุคคลที่มีปัญหานี้เอง จึงทำให้เกิดความสนใจศึกษาและวิจัยในเรื่อง "การมองตนเองของคนพิการในกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพ" ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะศึกษาให้ทราบว่า เมื่อ

คนพิการได้เข้าไปในกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพซึ่งจะให้การฟื้นฟูสมรรถภาพแก่คนพิการ ทั้งทางสภาพร่างกาย และสภาพจิตใจ พร้อมทั้งมีการฝึกอาชีพด้วยแล้ว คนพิการ ดังกล่าวจะมีการมองตนเองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ ซึ่งจากแนวความคิด ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยนี้ไว้ 2 ประการ คือ

1. กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพคนพิการสามารถที่จะพัฒนา การมองตนเองของคนพิการได้
2. กลุ่มคนพิการที่ยังไม่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพ กลุ่มคนพิการ ที่เพิ่งจะเสร็จการฟื้นฟูสมรรถภาพและฝึกอาชีพใหม่ ๆ และคนพิการที่ได้รับการฟื้นฟู สมรรถภาพและฝึกอาชีพได้ประกอบอาชีพแล้ว จะมีการมองตนเองที่แตกต่างกัน

คำจำกัดความ

การมองตนเอง (Self Concept) ก่อนที่จะอธิบายถึงการมองตนเอง (Self-Concept) ควรจะพูดถึงตน (Self) เสียก่อนเพราะมีความสัมพันธ์กัน .Hall และ Lindsey (1957) ได้แบ่งแยกความหมายของตน ตามความคิด ของนักจิตวิทยาออกเป็น 2 ระบบ คือ คนในรูปของวัตถุ (Self as object) และคนในรูปของกระบวนการ (Self as Process) คนในรูปของวัตถุ มีความหมายถึงผลรวมของทัศนคติ การตัดสินใจและค่านิยมของบุคคล ซึ่งจะเป็นตัว กำหนดพฤติกรรมความสามารถและคุณค่าในความเป็นมนุษย์ของเขา ส่วนคนในรูป ของกระบวนการเป็นกิจกรรมที่บุคคลแสดงออกมา เช่น การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การมองตนเองก็เช่นเดียวกันจะมีการแบ่งออกมาในรูปเดียวกับตนเช่นกัน คือ การ

1

Byrne Donn, An Introduction to Personality (Englewood Cliff, N.J.: Prentice - Hall, 1966), p. 437.

มองตนเองในรูปของวัตถุ ก็คือลักษณะสำคัญของบุคคลิกภาพซึ่งจะทำให้บุคคลแตกต่างกันไปตาม
 กันไปตามความแตกต่างของทัศนคติ แรงจูงใจ และความสามารถ ซึ่งจะกำหนด
 พฤติกรรมการรับรู้ พฤติกรรมในการป้องกันตนเอง การแสดงออก แรงจูงใจ
 และความรู้อย่างบุคคล ส่วนการมองตนเองในรูปแบบของกระบวนการ มีความหมาย
 ในรูปของกระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลของการมองแบบนามธรรม
 ซึ่งตนจะมีส่วนรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของบุคคลด้วย

คนพิการ ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493
 ได้บัญญัติไว้ว่า "เสียอวัยวะ แขน ขา เป็นต้น เสียไปจากสภาพเดิม จากวารสาร
 ของสภาสังคมสงเคราะห์ ได้ขยายความว่า คนพิการ หมายถึง บุคคลที่ขาด
 อวัยวะสำคัญของร่างกายไปอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง จนไม่สามารถ
 ปฏิบัติหน้าที่การงานได้อย่างบุคคลปกติ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่าทุพพลภาพ
 (Crippled) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เราจะศึกษาแต่เพียงคนพิการพวกนี้เท่านั้น จะ
 ไม่ศึกษาพวกไร้สมรรถภาพ (Disabled) คือ พวกที่มีอวัยวะในร่างกายครบ
 แต่ขาดสมรรถภาพในการทำงานหรือจิตใจผิดปกติ

การฟื้นฟูสมรรถภาพ (Rehabilitation) คือ กระบวนการที่จะ
 ทำให้บุคคลมีความสามารถที่จะมีชีวิต และปฏิบัติงานอย่างปกติวิสัยให้ได้มากที่สุด
 เท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ให้กับคนที่ได้รับบาดเจ็บหรือความเจ็บป่วย
 อย่างยาวนาน วัตถุประสงค์ของการฟื้นฟูสมรรถภาพก็คือเพื่อที่จะช่วยให้คนเจ็บป่วย
 มีความสมบูรณ์ทางร่างกายและทางจิตใจให้มากที่สุด และมีสมรรถภาพที่จะดูแลตนเอง
 ได้ งานนี้จะให้การช่วยเหลือโดยการให้ผู้ป่วยไคเรียนรู หรือเรียนใหม่อีกครั้งหนึ่ง
 เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในกิจกรรมประจำวัน และมีการฝึกอาชีพ การแนะแนวและ
 การปรับปรุงทางด้านจิตใจให้ปรับตัวเข้ากับสภาพของตนได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อที่จะได้ทราบถึงลักษณะการมองตนเองของคนพิการว่าเขามองตนเองในลักษณะอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ที่จะให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการ
2. เพื่อที่จะได้ทราบจากกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการที่ดำเนินอยู่นี้ได้ผลมากน้อยเพียงใด คนที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพแล้วจะมีการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ และสังคมหรือไม่
3. เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคนพิการให้บุคคลภายนอกที่สนใจได้ทราบเพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นให้สังคมยอมรับคนพิการในฐานะเป็นบุคคลที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป
4. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการทำการศึกษาและวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ต่อไป เพื่อความก้าวหน้าของวิชาการด้านนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คนพิการประเภททุพพลภาพ (Crippled) ซึ่งอยู่ในสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพและในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
2. การสุ่มตัวอย่างประชากรจะใช้วิธีการสุ่มแบบ Non - Probability สำหรับคนพิการในสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพ และในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการและใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ purposive สำหรับบุคคลภายนอกอาชีพต่าง ๆ สำหรับรายละเอียดต่าง ๆ ในการสุ่มตัวอย่างนั้นจะเสนอในบทที่ 4 ต่อไป
3. เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีคำถามทั้งแบบ Multiple Choice Rating Scale และ Open Ended เพื่อสอบถามลักษณะ

ประชากร ลักษณะการมองตนเองของคนพิการ และความคิดเห็นของบุคคลทั่วไป
ต่อคนพิการและการสงเคราะห์คนพิการตามลำดับ

4. การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ประกอบแบบสอบถาม (Interview Schedule)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบตารางวิเคราะห์ และเปรียบเทียบ
โดยใช้การร้อยละ, ค่าเฉลี่ย (Mean) และทดสอบความแตกต่างของการมองตนเอง
แต่ละกลุ่มโดยใช้ t - test

ลำดับขั้นตอนของการวิจัย

เมื่อจัดกระทำข้อมูลแล้วก็ดำเนินการเสนอผลการวิจัยในรูปของวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้คือ

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย
ขอบเขตการวิจัย สมมติฐาน คำจำกัดความ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย
วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการมองตนเอง

บทที่ 3 กล่าวถึง การสงเคราะห์คนพิการในประเทศไทย

บทที่ 4 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยประชากรและ
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การจัดทำและการทดสอบ
แบบสอบถาม วิธีรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 6 กล่าวถึง การสรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.